

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

1. ชุดโครงการวิจัย :
2. โครงการวิจัย : การสร้างธนาคารคาร์บอนในพื้นที่ปลูกพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน
กิจกรรม :
กิจกรรมย่อย :
3. ชื่อการทดลอง (ภาษาไทย) : ศึกษาวิธีการจัดการปุ๋ยร่วมกับการให้น้ำอย่างเหมาะสมต่อการกักเก็บคาร์บอนไว้ในระบบการผลิตอ้อย

ชื่อการทดลอง(ภาษาอังกฤษ):Optimum fertilizer and water management for Soil carbon sequestration in Sugarcane

4. คณะผู้ดำเนินงาน

- หัวหน้าการทดลอง : ชยันต์ ภักดีไทย สังกัด ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น
ผู้ร่วมงาน : กอบเกียรติ ไพศาลเจริญ สังกัดสถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน
: ศรีสุดา ทิพย์รักษ์ สังกัดศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น
: ปรีชา กาเพ็ชร สังกัดศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุโขทัย

5. บทคัดย่อ

ปริมาณคาร์บอนที่ถูกกักเก็บไว้ในดินมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย จึงได้ทำการศึกษาวิธีการจัดการปุ๋ยร่วมกับการให้น้ำอย่างเหมาะสมต่อการกักเก็บคาร์บอนไว้ในระบบการผลิตอ้อยในอ้อยพันธุ์ขอนแก่น 3 วางแผนการทดลองแบบ Split plot จำนวน 3 ซ้ำ ปัจจัยหลัก คือการให้น้ำ มี 2 ระดับ ได้แก่ 1)อาศัยน้ำฝน 2) ให้น้ำตามความต้องการของอ้อย โดยวิธีน้ำหยด ปัจจัยรอง คือการปรับปรุงดินและปุ๋ยมี 5 ระดับ คือ 1) ไม่ใส่ปุ๋ย 2) ใส่กากตะกอนหมักกรองอ้อย 1,000 กิโลกรัมต่อไร่ (โดยน้ำหนักแห้ง) 3) ใส่ปุ๋ยเคมีตามอัตราที่แนะนำ 4) ใส่ปุ๋ยเคมีตามอัตราที่แนะนำ + กากตะกอนหมักกรองอ้อย 1,000 กิโลกรัมต่อไร่ 5)ใส่ปุ๋ยเคมี1.5 เท่าของอัตราที่แนะนำ + กากตะกอนหมักกรองอ้อย 1,000 กิโลกรัมต่อไร่ พบว่า ในพื้นที่ปลูกอ้อย มีการปลดปล่อย CO₂ ในปริมาณสูงในทุกๆกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินเมื่ออ้อยมีอายุ 231 วันหลังปลูก และในอ้อยตอพบว่าการปลดปล่อย CO₂ จากพื้นที่ในปริมาณสูงในทุกๆกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินเมื่ออ้อยมีอายุ 245 วันหลังการตัดอ้อย และการจัดการน้ำร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน อ้อยปลูกให้ผลผลิตสูงสุด 24.28 ตันต่อไร่ และผลผลิตสูงสุด 12.53 ตันต่อไร่ในอ้อยตอ กรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินมีการขาดดุลคาร์บอนในพื้นที่น้อยที่สุด ในขณะที่กรรมวิธีที่ไม่มีการจัดการน้ำให้ค่าสมดุลคาร์บอนในพื้นที่ปลูกอ้อยเกินดุล

คำสำคัญ : โลกเรือน อ้อย คาร์บอน การจัดการน้ำ ปุ๋ย

6. คำนำ

ภาวะโลกร้อนมีสาเหตุมาจากการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งจากภาคอุตสาหกรรมและการเกษตรอันเนื่องมาจากกิจกรรมความต้องการของมนุษย์ซึ่งเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรโลก โดยปัจจุบันความเข้มข้นของคาร์บอนไดออกไซด์เพิ่มขึ้นเป็น 380 ส่วนในล้านส่วน จากเดิมเมื่อ 150 ปีก่อนที่มีเพียง 280 ส่วนในล้านส่วน การกักเก็บคาร์บอน (carbon storage) ในพื้นที่เกษตร เป็นแนวทางหนึ่งที่หลายประเทศนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศ ซึ่งอาศัยการสังเคราะห์แสง (Photosynthesis) ของพืช ในการตรึงคาร์บอนไดออกไซด์ไปเก็บสะสมไว้ในส่วนของเนื้อเยื่อพืช (ลำต้น ใบ ผล และราก) และเมื่อเศษซากพืชเหล่านี้หลุดร่วงหรือตายลง สารอินทรีย์เหล่านั้นจึงถูกย่อยสลาย และส่วนที่ย่อยสลายยากจะเหลือตกค้างอยู่ในดินในรูปของฮิวมัสซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของอินทรีย์วัตถุ โดยเรียกกระบวนการดังกล่าวนี้ว่า “Soil carbon sequestration” (Lal, 2004; Lal *et al.*, 2007; Yonekura *et al.*, 2010) ปริมาณคาร์บอนที่ถูกกักเก็บไว้ในดินมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย แต่ปัจจัยหลักๆ ได้แก่ การใช้ประโยชน์ที่ดิน สภาพภูมิอากาศ และการทำการเกษตร ทำให้มีการย่อยสลายของอินทรีย์วัตถุในดิน และปลดปล่อยคาร์บอนสู่บรรยากาศ ในทางกลับกันหากมีการจัดการดิน-ปุ๋ย-น้ำและพืชอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพกับพื้นที่ปลูก พื้นที่ทำการเกษตรก็จะเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนที่สำคัญแหล่งหนึ่ง แต่ประเด็นปัญหาคือประเทศไทยอยู่ในเขตร้อนชื้น ดินไร้ทั่วไปสามารถเก็บกักคาร์บอนไว้ในดินน้อยกว่าเขตอบอุ่นเนื่องจากการสลายตัวของวัสดุอินทรีย์เกิดขึ้นเร็ว ทำให้มี CO₂ ปลดปล่อยออกมา นอกจากนี้การกัดกร่อนผิวดินก็เป็นตัวเร่งให้เกิดการสูญเสียอินทรีย์คาร์บอนออกไปจากพื้นที่อีกด้วย ดังนั้นจึงควรมีวิธีการจัดการดิน-ปุ๋ย-น้ำและพืชอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดการสูญเสีย หรือสลายตัวของวัสดุอินทรีย์ในพื้นที่ ทำให้เกิดการกักเก็บคาร์บอนไว้ในดินได้มากขึ้น เพื่อให้ดินเป็นเสมือนธนาคารในการกักเก็บคาร์บอน

การกักเก็บคาร์บอนในดิน(Soil carbon sequestration)ดินเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนที่ใหญ่และสำคัญอีกแหล่งหนึ่ง ปริมาณคาร์บอนที่กักเก็บไว้ในดิน (soil carbon pool) มีประมาณ 3.3 เท่าในบรรยากาศ (atmospheric pool) และ 4.3 เท่าของที่กักเก็บไว้โดยมวลชีวภาพ (biotic pool) คาร์บอนในดินอยู่ในรูปสารอินทรีย์ (soil organic carbon, SOC) และอนินทรีย์ (soil inorganic carbon, SIC) ปริมาณคาร์บอนอินทรีย์ในดินมีค่าผันแปรสูงขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจากสภาพธรรมชาติมาใช้ในการเกษตรมีผลทำให้สารอินทรีย์ลดลงมากถึงร้อยละ 60 ในเขตหนาว และอาจมากถึงร้อยละ 75 หรือมากกว่าในเขตร้อน การลดลงของปริมาณสารอินทรีย์ทำให้ดินเสื่อมสภาพ (IPCC, 2000) การกักเก็บคาร์บอนไว้ในดินและการปลดปล่อยคาร์บอนสู่บรรยากาศนั้นเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นควบคู่กัน แต่จะเป็นไปในทิศทางใดมากกว่ากันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น การจัดการดิน การใช้ปุ๋ย เนื้อดิน ความชื้น อุณหภูมิ สิ่งมีชีวิตในดิน และพืชที่ปลูก เป็นต้น Grant *et al.* (2001) พบว่า การใช้วิธีการจัดการดินผสมผสานหลายวิธีร่วมกัน เช่น การลดการไถพรวน การปลูกพืชหมุนเวียน การใส่วัสดุอินทรีย์ และการเลือกปลูกพืช มีประสิทธิภาพต่อการเก็บสะสมคาร์บอนในดินมากกว่าการจัดการดินด้วยวิธีใดเพียงวิธีหนึ่ง Rasmussen and Parton (1994) ได้อธิบายว่าคาร์บอนที่เพิ่มขึ้นในดินส่วนใหญ่ได้มาจากคาร์บอนที่เป็นองค์ประกอบอยู่ในพืช จากการที่พืชดูดใช้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากบรรยากาศมาใช้ในสังเคราะห์แสง สร้างการเจริญเติบโต เมื่อรากพืชและเศษซากพืชที่คลุม

ดินหรือโกลบกลับลงไปดินสลายตัวก็จะมีคาร์บอนส่วนหนึ่งเหลือตกค้างอยู่ในดินโดยเป็นองค์ประกอบของอินทรีย์วัตถุซึ่งเป็นรูปที่สลายตัวได้ช้าลง การจัดการในพื้นที่ปลูกพืชเป็นกลไกสำคัญในการลดก๊าซเรือนกระจก การโกลบเศษซากพืชกลับลงไปในพื้นที่ ทำให้คาร์บอนถูกเก็บสะสมไว้ในดิน

ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกอ้อยในปีการผลิต 2557/2558 ประมาณ 10 ล้านไร่ พื้นที่ตัดเข้าโรงงาน 9.5 ล้านไร่ ซึ่งหากสามารถเพิ่มประสิทธิภาพต่อการเก็บสะสมคาร์บอนในดินและลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้จะเป็นการช่วยลดหรือชดเชยการเกิดภาวะโลกร้อนอีกทางหนึ่ง

7. อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

- ท่อนพันธุ์อ้อย พันธุ์ขอนแก่น 3
- ปุ๋ยเคมี ได้แก่ ยูเรีย ทริปเปิลซูเปอร์ฟอสเฟต โปแทสเซียมคลอไรด์
- กากตะกอนหม้อกรองอ้อย
- สารเคมีป้องกันและกำจัดวัชพืช
- ท่อน้ำแบบพีอี พีวีซี หัวน้ำหยด เครื่องกรองน้ำและเครื่องสูบน้ำขนาด 20-40 แรงม้า
- เครื่องมือวิทยาศาสตร์ เครื่องแก้ว สารเคมีสำหรับวิเคราะห์ดินและพืช
- ส่วนเก็บตัวอย่างดิน และอุปกรณ์เก็บตัวอย่างดินแบบ Undisturbed core sample

วิธีการ

การทดลองนี้ได้ดำเนินการในแปลงทดลองพิกัด UTM 48Q 267338^E 1823867^N ภายในศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2556 ถึง กันยายน 2559 วางแผนการทดลองแบบ Split plot จำนวน 3 ซ้ำ ปัจจัยหลัก คือการให้น้ำ มี 2 ระดับ ได้แก่ 1)อาศัยน้ำฝน 2) ให้น้ำตามความต้องการของอ้อย (อ้างอิง FAO Blaney-Criddle) โดยวิธีน้ำหยด ปัจจัยรอง คือการปรับปรุงดินและปุ๋ยมี 5 ระดับ คือ 1) ไม่ใส่ปุ๋ย 2) ใส่กากตะกอนหม้อกรองอ้อย 1,000 กิโลกรัมต่อไร่ (โดยน้ำหนักแห้ง) 3) ใส่ปุ๋ยเคมีตามอัตราที่แนะนำ 4) ใส่ปุ๋ยเคมีตามอัตราที่แนะนำ + กากตะกอนหม้อกรองอ้อย 1,000 กิโลกรัมต่อไร่ 5)ใส่ปุ๋ยเคมี1.5 เท่าของอัตราที่แนะนำ + กากตะกอนหม้อกรองอ้อย 1,000 กิโลกรัมต่อไร่ รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ สภาพภูมิอากาศ เช่น อุณหภูมิสูงสุด-ต่ำสุด ปริมาณน้ำฝน ความชื้นสัมพัทธ์ สมบัติของดินได้แก่ เนื้อดิน ความลึกของชั้นดิน ความหนาแน่นรวม ความสามารถในการอุ้มน้ำของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง และปริมาณอินทรีย์วัตถุ วิเคราะห์ปริมาณอินทรีย์คาร์บอนในดินที่ระดับความลึก 0-20, 20-50 และ 50-100 เซนติเมตร ก่อนปลูกอ้อยแต่ละปี รวมถึงวิเคราะห์ความเป็นกรดเป็นด่างของดิน ปริมาณอินทรีย์วัตถุ ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ และโปแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ ดำเนินการในแปลงทดลอง ขนาดของแปลงย่อย 9x9 เมตร โดยเว้นแต่ละแปลงย่อยห่างกัน 1.5 เมตรเพื่อเป็นร่องระบายน้ำปลูกอ้อยและไว้ต่ออ้อยแบบระบบปลูกพืชเดี่ยว (sole crop) ใช้ระยะแถวปลูก 1 เมตร วางลำเหลี่ยมสลักโคนและปลาย โดยปลูกและเก็บเกี่ยวตามฤดูกาลของเกษตรกรปฏิบัติ แบ่งใส่ปุ๋ยเคมีเป็นสองครั้งเท่าๆกัน ครั้งที่ 1 โรยในร่องก่อนปลูกด้วย $\frac{1}{2}(N-P-K)$ และที่เหลือใส่เป็นแถวข้างร่องปลูกห่างจากแถวอ้อยประมาณ 10-15 เซนติเมตร เมื่ออ้อยมีอายุ 4-5 เดือนหลังปลูก วิเคราะห์ปริมาณอินทรีย์คาร์บอนในดินที่ระดับ

ความลึก 0-20, 20-50 และ 50-100 เซนติเมตร ก่อนปลูกและหลังเก็บเกี่ยว วิเคราะห์ความชื้น อินทรีย์คาร์บอน และธาตุอาหารในภาคตะกอนหม้อกรองอ้อย เก็บตัวอย่างดินที่ระดับความลึก 0-20, 20-50 และ 50-100 เซนติเมตร หาความชื้นทุก 7 วัน และคำนวณปริมาณน้ำที่จะต้องให้ โดยใช้สมการ

$$ET_c = K_c \times ET_o$$

$$ET_c = \text{ปริมาณความต้องการน้ำของอ้อย (มม./วัน)}$$

$$K_c = \text{สัมประสิทธิ์การใช้น้ำของอ้อย}$$

$$ET_o = \text{ปริมาณการใช้น้ำของพืชอ้างอิง (มม./วัน) จาก FAO Blaney-Criddle method}$$

วัดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากดินภายใต้การจัดการดินต่างกันในระยะเวลาดังกล่าว ภายใน 1 รอบวัน ทุกๆ 4 สัปดาห์ และทุกครั้งที่มีการเกิดขึ้นในแปลงทดลอง เช่น ไถพรวน ใส่ปุ๋ย เป็นต้น

เวลาและสถานที่ทำการทดลอง

- ตุลาคม 2556 ถึง กันยายน 2559 ดำเนินการทดลองภายในศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

8. ผลการทดลองและวิจารณ์

ผลการทดลอง

ค่าวิเคราะห์ดินก่อนปลูก

ค่าวิเคราะห์ดินก่อนปลูกพบว่าดินที่ระดับความลึก 0-20 เซนติเมตร มีค่าความเป็นกรด-ด่าง 5.9 ปริมาณอินทรีย์วัตถุ 0.62% อินทรีย์คาร์บอน 0.36% ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ 47 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม โพแทสเซียมที่สามารถแลกเปลี่ยนได้ 53 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ระดับความลึก 0-20 เซนติเมตร มีค่าความเป็นกรด-ด่าง 5.9 ปริมาณอินทรีย์วัตถุ 0.55% อินทรีย์คาร์บอน 0.32% ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ 44 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม โพแทสเซียมที่สามารถแลกเปลี่ยนได้ 41 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม โดยปริมาณอินทรีย์วัตถุอยู่ในระดับต่ำ (ตารางที่ 1)

1. อ้อยปลูก

1.1 การเจริญเติบโต

1.1.1 เส้นผ่านศูนย์กลางลำ อ้อยในกรรมวิธีอาศัยน้ำฝนที่มีขนาดของเส้นผ่านศูนย์กลาง มากกว่ากรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย โดยมีขนาด 32-34 มม. และกรรมวิธีอาศัยน้ำรวมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน(18-3-12) ให้ขนาดของลำมากที่สุด(ตารางที่ 2)

1.1.2 ความสูง กรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย อ้อยมีความสูงมากกว่ากรรมวิธีที่อาศัยน้ำฝนแต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติ วิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินที่แตกต่างกันทำให้อ้อยมีความสูงแตกต่างกันในทางสถิติ โดยกรรมวิธีที่วิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดิน อ้อยมีความสูงไม่แตกต่างกันในทางสถิติแต่มีความแตกต่างกันในกรรมวิธีที่ไม่มีการใส่ปุ๋ย(ตารางที่ 2)

- 1.1.3 จำนวนลำต่อกอ การจัดการน้ำและการจัดการปุ๋ย อ้อยมีจำนวนลำต่อกอไม่แตกต่างกัน ในทางสถิติ(ตารางที่ 2)

1.2 ผลผลิต

- 1.2.1 ผลผลิตอ้อย พบว่าในกรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย ให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงกว่ากรรมวิธีอาศัยน้ำฝน และมีความแตกต่างในทางสถิติ โดยให้ผลผลิต 19.16 ตัน/ไร่ และ 12.87 ตันต่อไร่ ตามลำดับ วิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินที่แตกต่างกันทำให้อ้อยให้ผลผลิตที่แตกต่างกัน โดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน(18-3-12) ให้ผลผลิตสูงสุด 18.19 ตันต่อไร่ และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการจัดการน้ำและการจัดการปุ๋ย โดยการจัดการน้ำ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน อ้อยให้ผลผลิตสูงสุด 24.28 ตันต่อไร่(ตารางที่ 3)
- 1.2.2 ค่า CCS อ้อยที่ปลูกโดยมีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย และกรรมวิธีอาศัยน้ำฝน ให้ค่า CCS ไม่แตกต่างกันในทางสถิติ แต่การปลูกอ้อยโดยมีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย ให้ค่า CCS สูงกว่า อ้อยที่ปลูกโดยกรรมวิธีอาศัยน้ำฝน มีค่า CCS อยู่ที่ 14.93 และ 12.41 ตามลำดับ แต่การใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินที่แตกต่างกันไม่ทำให้อ้อยมีค่า CCS แตกต่างกันในทางสถิติ การใช้ปุ๋ยเคมี 1.5 เท่าของค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับ Filter Cake ให้ค่าเฉลี่ย CCS สูงสุด 14.15(ตารางที่ 3)

1.3 การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อ้อยปลูก

เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูล การปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากดินในสภาพอาศัยน้ำฝนและมีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย พบว่า มีการปลดปล่อย CO₂ ในปริมาณสูงในทุกๆกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินเมื่ออ้อยมีอายุ 231 วันหลังปลูก เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ฝนตกชุกและเป็นระยะที่อ้อยมีความต้องการน้ำเพิ่มมากขึ้น(ระยะสร้างน้ำตาล (196-285วัน) โดยในสภาพการปลูกอาศัยน้ำฝนพบปริมาณ CO₂ สูงในกรรมวิธีที่ใช้อัตราปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (18-3-12) และกรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย พบปริมาณ CO₂ สูงในกรรมวิธีการใช้ปุ๋ย 1.5 เท่าของค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับการใช้ Filter Cake เป็นวัสดุปรับปรุงดิน และปริมาณ CO₂ ที่ปลดปล่อยจากทุกกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินเริ่มลดลงหลังจากอ้อยอายุ 231 วันหลังปลูก เมื่อเปรียบเทียบการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินแบบเดียวกันแต่จัดการน้ำในทุกๆกรรมวิธี ปริมาณการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากกรรมวิธีที่ปลูกในสภาพอาศัยน้ำฝนจะปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มากกว่า กรรมวิธีจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย ยกเว้นการใช้ Filter cake ที่พบว่าในกรรมวิธีจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อยมีการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มากกว่า กรรมวิธีที่ปลูกในสภาพอาศัยน้ำฝน(ตารางที่ 4)

2. อ้อยต่อ 1

2.1 การเจริญเติบโต

- 2.1.1 เส้นผ่าศูนย์กลางลำ อ้อยต่อ 1 ในกรรมวิธีจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อยมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางลำมากกว่ากรรมวิธีปลูกในสภาพอาศัยน้ำฝน โดยมีขนาด 31 มม. และ 30

มม. ตามลำดับ และพบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการจัดการน้ำกับวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดิน โดยการปลูกอ้อยในกรรมวิธีปลูกในสภาพอาศัยน้ำฝนร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน(18-3-12) ให้ขนาดของลำเล็กที่สุดคือ 29 มม. ส่วนกรรมวิธีอื่นๆให้ขนาดลำไม่แตกต่างกันในทางสถิติ(ตารางที่ 5)

2.1.2 ความสูง การจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย อ้อยต่อ 1 มีความสูงมากกว่ากรรมวิธีปลูกในสภาพอาศัยน้ำฝนแต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติ กรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินที่แตกต่างกันไม่ทำให้อ้อยมีความสูงแตกต่างกันในทางสถิติ(ตารางที่ 5)

2.1.3 จำนวนลำต่อกอ การจัดการน้ำและการจัดการปุ๋ย อ้อยต่อ 1 มีจำนวนลำต่อกอไม่แตกต่างกันในทางสถิติ(ตารางที่ 5)

2.2 ผลผลิต

2.2.1 ผลผลิตอ้อยต่อ 1 พบว่าในกรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย ให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงกว่ากรรมวิธีปลูกในสภาพอาศัยน้ำฝน และมีความแตกต่างในทางสถิติ โดยให้ผลผลิต 12.17 ตันต่อไร่ และ 7.93 ตันต่อไร่ ตามลำดับ กรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินที่แตกต่างกันทำให้อ้อยให้ผลผลิตที่ต่างกัน โดยการให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน(18-3-12) ให้ผลผลิตสูงสุด 12.53 ตันต่อไร่ (ตารางที่ 6)

2.2.2 ค่า CCS อ้อยต่อ 1 ที่ปลูกโดยกรรมวิธีปลูกในสภาพอาศัยน้ำฝนและการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อยให้ค่า CCS ไม่แตกต่างกันในทางสถิติ แต่การปลูกอ้อยโดยมีการจัดการน้ำให้ค่า CCS สูงกว่า อ้อยที่ปลูกโดยไม่มีการจัดการน้ำ มีค่า CCS อยู่ที่ 15.42 และ 13.64 ตามลำดับ แต่กรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินที่แตกต่างกันทำให้อ้อยต่อ 1 มีค่า CCS แตกต่างกันในทางสถิติโดย การให้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ให้ค่าเฉลี่ย CCS สูงสุด 14.95 (ตารางที่ 6)

2.3 การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อ้อยต่อ 1

เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูล การปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากดินในสภาพอาศัยน้ำฝนและมีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย พบว่ามีการปลดปล่อย CO₂ ในปริมาณสูงในทุกๆกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินเมื่ออ้อยมีอายุ 245 วันหลังการตัดอ้อย เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ฝนตกชุกและเป็นระยะที่อ้อยมีความต้องการน้ำเพิ่มมากขึ้น(ระยะสร้างน้ำตาล (196-285วัน) โดยในสภาพการปลูกอาศัยน้ำฝนพบปริมาณ CO₂ สูงในกรรมวิธีที่ไม่มีการใส่ปุ๋ย และกรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย พบปริมาณ CO₂ สูงในกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับการใช้ Filter Cake เป็นวัสดุปรับปรุงดิน และปริมาณ CO₂ ที่ปลดปล่อยจากทุกกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินเริ่มลดลงหลังจากอ้อยอายุ 245 วันหลังปลูก เมื่อเปรียบเทียบการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินแบบเดียวกันแต่จัดการน้ำในทุกๆกรรมวิธี ปริมาณการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากกรรมวิธีที่ปลูกในสภาพอาศัยน้ำฝนจะปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มากกว่า กรรมวิธีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย(ตารางที่ 7)

3. ปริมาณการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

3.1 อ้อยปลูก

เมื่อนำปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ปลดปล่อยออกมาจากพื้นที่ปลูกอ้อยในแต่ละช่วงอายุ มาคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุอ้อยและปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์โดยใช้สมการพหุนามกำลังสอง ได้สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุอ้อยและปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ปลดปล่อยออกมาจากพื้นที่ปลูกอ้อยในกรณีที่ปลูกอ้อยข้ามแล้งดังนี้

กรรมวิธี (อ้อยปลูก)	สมการ	ปริมาณ kg CO ₂ /ไร่/ปี
สภาพอาศัยน้ำฝน		
0-0-0	$y = -0.2298x^2 + 97.377x - 1880.7$ $R^2 = 0.6161^*$	3,351
Filter cake	$y = -0.1928x^2 + 77.021x - 149$ $R^2 = 0.6208^*$	3,124
18-3-12	$y = -0.2448x^2 + 101.57x - 1830.1$ $R^2 = 0.5951^*$	3,437
18-3-18+Filter Cake	$y = -0.2305x^2 + 93.97x - 1380.7$ $R^2 = 0.6397^*$	3,247
27-4.5-18+Filter Cake	$y = -0.2451x^2 + 101.94x - 1980.6$ $R^2 = 0.5932^*$	3,385
จัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย		
0-0-0	$y = -0.1759x^2 + 64.131x + 1595.6$ $R^2 = 0.6819^{**}$	3,155
Filter cake	$y = -0.1968x^2 + 74.535x + 1085.5$ $R^2 = 0.7709^{**}$	3,483
18-3-12	$y = -0.1564x^2 + 60.814x + 825.7$ $R^2 = 0.5453^*$	2,888
18-3-18+Filter Cake	$y = -0.1959x^2 + 73.646x + 603.68$ $R^2 = 0.6892^{**}$	3,086
27-4.5-18+Filter Cake	$y = -0.2061x^2 + 80.403x + 173.01$ $R^2 = 0.6902^{**}$	3,364

จากข้อมูลข้างต้น เมื่อใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินในสภาพอาศัยน้ำฝนจะพบว่ามี การปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากดินในปริมาณที่มากกว่ากรรมวิธีอื่นๆ โดยมีปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 3,437 kg CO₂/ไร่/ปี แต่เมื่อมีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อยร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินจะช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลงได้เหลือ 2,888 kg CO₂/ไร่/ปี

3.2 อ้อยต่อ

เมื่อนำปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ปลดปล่อยออกมาจากพื้นที่อ้อยต่อ 1 ในแต่ละช่วงอายุมาคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุอ้อยและปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์โดยใช้สมการพหุนามกำลังสอง ได้สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุอ้อยและปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ปลดปล่อยออกมาจากพื้นที่ปลูกอ้อยในกรณีที่ปลูกอ้อยข้ามแล้งดังนี้

กรรมวิธี (อ้อยต่อ 1)	สมการ	ปริมาณ Kg CO ₂ /ไร่/ปี
สภาพอาศัยน้ำฝน		
0-0-0	$y = -0.1535x^2 + 68.455x - 294.92$ $R^2 = 0.5035ns$	3,147
Filter cake	$y = -0.1416x^2 + 59.953x + 350.86$ $R^2 = 0.4975ns$	2,925
18-3-12	$y = -0.1568x^2 + 68.515x - 494.56$ $R^2 = 0.5617*$	2,953
18-3-18+Filter Cake	$y = -0.1158x^2 + 48.893x + 1187.2$ $R^2 = 0.5173ns$	2,903
27-4.5-18+Filter Cake	$y = -0.1158x^2 + 48.893x + 1187.2$ $R^2 = 0.5173ns$	2,903
จัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย		
0-0-0	$y = -0.1433x^2 + 62.737x + 91.156$ $R^2 = 0.8065*$	3,026
Filter cake	$y = -0.1298x^2 + 52.58x + 1191.3$ $R^2 = 0.724ns$	2,935
18-3-12	$y = -0.0951x^2 + 36.628x + 1952.1$ $R^2 = 0.6723*$	2,578
18-3-18+Filter Cake	$y = -0.1106x^2 + 46.832x + 986.24$ $R^2 = 0.5489*$	2,701
27-4.5-18+Filter Cake	$y = -0.1425x^2 + 59.501x + 726.59$ $R^2 = 0.7436*$	3,072

จากข้อมูลข้างต้น ในอ้อยต่อ 1 เมื่อไม่ใช้ปุ๋ยเคมีจะพบว่ามี การปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากดิน ในปริมาณที่มากกว่ากรรมวิธีอื่นๆ โดยมีปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 3,147 kg CO₂/ไร่/ปี แต่ในกรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อยร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จะช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลงได้โดยการปลดปล่อย 2,578 kg CO₂/ไร่/ปี ซึ่งมีค่าน้อยที่สุด

4. ปริมาณอินทรีย์คาร์บอนในอ้อย

4.1 อ้อยปลูก

- 4.1.1 ลำต้น พบว่าในกรรมวิธีที่ที่อาศัยน้ำฝนและกรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำมีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนไม่แตกต่างกันและกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและ/หรือใช้วัสดุปรับปรุงดินก็มีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนไม่แตกต่างกัน(ตารางที่ 8)
- 4.1.2 ใบสด พบว่าในกรรมวิธีที่ที่อาศัยน้ำฝนและกรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำมีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนไม่แตกต่างกันและกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและ/หรือใช้วัสดุปรับปรุงดินก็มีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนไม่แตกต่างกัน(ตารางที่ 9)
- 4.1.3 ใบแห้ง พบว่าในกรรมวิธีที่ที่อาศัยน้ำฝนและกรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำมีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนไม่แตกต่างกันและกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและ/หรือใช้วัสดุปรับปรุงดินก็มีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนไม่แตกต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการจัดการน้ำและวิธี การใช้ปุ๋ยและ/หรือใช้วัสดุปรับปรุงดิน โดยการปลูกอาศัยน้ำฝนร่วมกับการใช้ปุ๋ย 18-3-18 และ Filter Cake มีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนสูงกว่ากรรมวิธีอื่นอย่างมีนัยสำคัญ และปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนพบน้อยที่สุดในกรรมวิธีใช้ Filter Cake ในสภาพอาศัยน้ำฝน(ตารางที่ 10)

4.2 อ้อยตอ

- 4.2.1 ลำต้น ในกรรมวิธีที่ที่อาศัยน้ำฝนและกรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำมีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนไม่แตกต่างกันและกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและ/หรือใช้วัสดุปรับปรุงดินก็มีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนไม่แตกต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการจัดการน้ำและวิธีการใช้ปุ๋ยและ/หรือใช้วัสดุปรับปรุงดิน โดยการให้น้ำตามความต้องการของอ้อยร่วมกับการใช้ปุ๋ย 18-3-18 และ Filter Cake มีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนสูงกว่ากรรมวิธีอื่นอย่างมีนัยสำคัญและปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนพบน้อยที่สุดในกรรมวิธีใช้ปุ๋ย 18-3-18 และ Filter Cake แต่ไม่มีการจัดการน้ำ(ตารางที่ 8)
- 4.2.2 ใบสด อ้อยตอ 1 พบว่าในกรรมวิธีที่ที่อาศัยน้ำฝนและกรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำมีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนไม่แตกต่างกัน กรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและ/หรือใช้วัสดุปรับปรุงดินโดยกรรมวิธีการใช้ ปุ๋ย 18-3-12 และกรรมวิธีใช้ Filter cake ให้ผลผลิตสูงอย่างมีนัยสำคัญเหมือนกัน(ตารางที่ 9)
- 4.2.3 ใบแห้ง อ้อยตอ 1 พบว่าในกรรมวิธีที่ที่อาศัยน้ำฝนและกรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำมีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนไม่แตกต่างกันและกรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและ/หรือใช้วัสดุปรับปรุงดินก็มีปริมาณร้อยละอินทรีย์คาร์บอนไม่แตกต่างกัน(ตารางที่ 10)

5. สมดุลคาร์บอนในพื้นที่ปลูกอ้อย

จากผลการทดลองเมื่อคำนวณสมดุลของคาร์บอนในพื้นที่ปลูกอ้อย โดยคำนวณจากปริมาณอินทรีย์คาร์บอนในดินก่อนปลูกอ้อยและปริมาณคาร์บอนที่เพิ่มลงไปในดินจากส่วนของใบสดและใบแห้งในพื้นที่ 1 ไร่(ไม่มีข้อมูลน้ำหนักรากอ้อย) และปริมาณคาร์บอนที่สูญเสียจากพื้นที่ปลูกอ้อยประเมินจากน้ำหนักลำและปริมาณของคาร์บอนในรูปของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ปลดปล่อยออกจากดิน พบว่าในกรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินซึ่งให้ผลผลิตสูงสุด 24.28 ตันต่อไร่ มีการขาดดุลคาร์บอนในพื้นที่น้อยที่สุดในขณะเดียวกันกรรมวิธี ที่ไม่มีการจัดการน้ำให้ค่าสมดุลคาร์บอนในพื้นที่ปลูกอ้อยเกินดุลแต่ให้ผลผลิตเพียง 12.97 ตันต่อไร่ ซึ่งน้อยกว่ากรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 50%(ตารางที่ 11)

9. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

จากผลการทดลอง กรรมวิธีที่มีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อยปลูก ให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงกว่ากรรมวิธีอาศัยน้ำฝน โดยให้ผลผลิต 19.16 ตัน/ไร่ และ 12.87 ตันต่อไร่ ตามลำดับ วิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินที่แตกต่างกันทำให้อ้อยให้ผลผลิตที่แตกต่างกัน โดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน(18-3-12) ให้ผลผลิตสูงสุด 18.19 ตันต่อไร่ และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการจัดการน้ำและการจัดการปุ๋ย โดยการจัดการน้ำร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน อ้อยให้ผลผลิตสูงสุด 24.28 ตันต่อไร่ ค่า CCS อ้อยที่ปลูกโดยมีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย และกรรมวิธีอาศัยน้ำฝน ให้ค่า CCS ไม่แตกต่างกันในทางสถิติ แต่การปลูกอ้อยโดยมีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย ให้ค่า CCS สูงกว่า อ้อยที่ปลูกโดยกรรมวิธีอาศัยน้ำฝน ในอ้อยตอ 1 ในกรรมวิธีที่มีการ

จัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย ให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงกว่ากรรมวิธีปลูกในสภาพอาศัยน้ำฝน ให้ผลผลิต 12.17 ตันต่อไร่ และ 7.93 ตันต่อไร่ ตามลำดับ กรรมวิธีการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดินที่แตกต่างกันทำให้อ้อยให้ผลผลิตที่แตกต่างกัน โดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน(18-3-12) ให้ผลผลิตสูงสุด 12.53 ตันต่อไร่ ค่า CCS อ้อยที่ปลูกโดยมีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย และกรรมวิธีอาศัยน้ำฝน ให้ค่า CCS ไม่แตกต่างกันในทางสถิติ ดังนั้นการปลูกอ้อยโดยไม่มีการจัดการน้ำ จะทำให้ผลผลิตอ้อยที่ได้ต่ำกว่าเมื่อมีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย และมีการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากดินมากกว่าวิธีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย และเมื่อมีการจัดการน้ำตามความต้องการของอ้อยรวมกับการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินนอกจากจะให้ผลผลิตสูงกว่าวิธีอื่นแล้วด้วยยังมีปริมาณสมมูลคาร์บอนขาดคูลน้อยที่สุดอีกด้วย

10. เอกสารอ้างอิงของโครงการวิจัย

- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2560. ข้อมูลอุตุนิยมวิทยารายวัน. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2560. จาก http://www.aws-observation.tmd.go.th/web/reports/weather_days.asp
- Bray, R.H., and L.T. Kurtz. 1945. Determination of total organic and available forms of phosphorus in soils. *Soil Sci.* 59: 39-45.
- Grant, R.F., N.G. Juma, J.A. Robertson, R.C. Izaurralde, and W.B. McGill. 2001. Long-Term Changes in Soil Carbon under Different Fertilizer, Manure, and Rotation: Testing the Mathematical Model Ecosystem with Data from the Breton Plots. *Soil Sci. Soc. Am. J.* 65: 205-214.
- Lal, R. 2004b. Soil Carbon Sequestration to Mitigate Climate Change. *Geoderma* 123: 1-22.
- Lal, R., R.F. Follett, B.A. Stewart and J.M. Kimble. 2007. Soil Carbon Sequestration to Mitigate Climate Change and Advance Food Security. *Soil Science* 172 (12): 943-956.
- Peech, M. 1965. Hydrogen-ion Activity. In C. A. Black(ed). *Methods of Soil Analysis, Part 2, Chemical and Microbiological Properties #9*, Amer. Soc. Agron. Madison, Wisconsin., pp 914-925.
- Rasmussen, P.E. and W.J. Parton. 1994. Long-Term Effects of Residue Management in Wheat-Fallow: I. Inputs, Yield, and Soil Organic Matter. *Soil Sci. Soc. Am. J.* 58: 523-530.
- Schollenberger, C.J., and R.H. Simon. 1945. Determination of exchange capacity and exchangeable bases in soils-ammonium acetate method. *Soil Sci.* 59:13-24.
- Walkley, A. and Black, C.A. 1934. An examination of Degtijeff method for determining soil organic matter and proposed modification of the chromic acid titration method. *Soil Sci.* 37: 29-35.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2556. ข้อมูลอุตุนิยมวิทยารายวัน. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2556. จาก http://www.aws-observation.tmd.go.th/web/reports/weather_days.asp

ตารางที่ 1 ค่าวิเคราะห์ดินก่อนปลูก

ระดับ ความลึก (ซ.ม.)	pH	Organic matter (%)	Organic Carbon (%)	Available P (มก.P/ดิน 1 กก.)	Exchangeable K (มก.K/ดิน 1 กก.)
0-20	5.9	0.62	0.36	47	53
20-50	5.9	0.55	0.32	44	41

¹ Peech (1965) ² Walkley and Black (1934) ³ Bray and Kurtz (1945)

⁴ Schollenberger and Simon (1945)

ตารางที่ 2 เส้นผ่านศูนย์กลางลำ ความสูงและจำนวนลำของของอ้อยปลูกพันธุ์ขอนแก่น 3 ที่มีการจัดการน้ำและปุ๋ยแตกต่างกัน

กรรมวิธี	เส้นผ่านศูนย์กลางลำ(มม.)			ความสูง(ซ.ม.)			จำนวนลำ/กอ		
	RF ^{1/}	IR ^{2/}	เฉลี่ย	RF	IR	เฉลี่ย	RF	IR	เฉลี่ย
0-0-0	33 ab	32 a-d	32	252	312	282 b	5	6	6
Filter cake	32 a-d	30 d	31	323	324	324 a	7	6	6
18-3-12	34 a	30 cd	32	217	386	301 ab	4	8	6
18-3-12+Filter Cake	32 abc	31 bcd	32	316	283	299 ab	6	5	5
27-4.5-18+Filter Cake	34 ab	31 bcd	32	290	328	309 ab	6	6	6
เฉลี่ย	33	31		280	327		6	5	
F-Test	(a) = * (b) = ns (a) x (b) = *			(a) = ns (b) = * (a) x (b) = ns			(a) = ns (b) = ns (a) x (b) = ns		
CV (%)	(a)	3.72		(a)	34.74		(a)	15.11	
	(b)	4.29		(b)	11.02		(b)	17.81	

ตัวเลขที่อยู่ในช่วงสดมภ์เดียวกันที่มีอักษรเหมือนกัน ไม่แตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

^{1/}สภาพอาศัยน้ำฝน

^{2/}จัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย

ตารางที่ 3 ผลผลิตและค่า CCS ของอ้อยปลูกพันธุ์ขอนแก่น 3 ที่มีการจัดการน้ำและปุ๋ยแตกต่างกัน

กรรมวิธี	ผลผลิต(ตันต่อไร่)			CCS		
	RF ^{1/}	IR ^{2/}	เฉลี่ย	RF	IR	เฉลี่ย
0-0-0	10.40 e	13.55 cde	11.98	13.90	13.88	13.89
Filter cake	12.97 cde	17.46 bc	15.28	11.47	15.07	13.27
18-3-12	11.95 de	24.28 a	18.19	11.91	15.01	13.46
18-3-18 + Filter Cake	15.80 bcd	20.20 b	18.00	12.14	15.05	13.59
27-4.5-18+ Filter Cake	13.24 cde	20.33 ab	16.78	12.64	15.67	14.15
เฉลี่ย	12.87	19.16		12.41	14.93	
F-Test	(a)=*, (b)=*			(a)=ns, (b)=ns		
	(a) x (b) = *			(a) x (b) = ns		
CV (%)	(a)	15.92		(a)	9.64	
	(b)	14.52		(b)	6.77	

ตัวเลขที่อยู่ในช่วงสมมติเดียวกันที่มีอักษรเหมือนกัน ไม่แตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

^{1/}สภาพอาศัยน้ำฝน

^{2/}จัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย

ตารางที่ 4 แสดงการปลดปล่อย CO₂ จากพื้นดินในแปลงอ้อยพันธุ์ขอนแก่น 3 ที่มีการจัดการน้ำและปุ๋ยแตกต่างกัน (mg CO₂/m²/d) อ้อยปลูก

		Treatment					
Water management	Age (DAP)	0-0-0	Filter cake	18-3-12	18-3-12 + Filter Cake	27-4.5-18 + Filter Cake	Bare soil
Rainfed	43	3,926	4,055	3,926	3,783	3,965	4,017
	78	3,537	3,563	3,796	3,537	3,576	3,084
	100	3,550	3,913	3,965	4,068	3,718	3,550
	128	6,711	7,554	7,170	7,268	6,815	5,869
	169	5,403	6,698	5,727	5,750	5,545	6,297
	206	9,776	7,831	10,188	10,358	11,406	9,887
	231	11,864	11,026	12,899	10,515	11,851	10,398
	259	8,669	5,696	8,970	8,721	8,957	11,655

		Treatment					
Water management	Age	0-0-0	Filter	18-3-12	18-3-12	27-4.5-18	Bare soil
	(DAP)		cake		+ Filter Cake	+ Filter Cake	
	289	6,980	5,173	5,055	4,963	5,081	6,823
	318	3,444	3,300	3,994	2,606	3,706	4,531
	352	3,693	2,789	2,881	3,090	2,960	4,073
	375	2,907	2,711	3,051	2,606	2,999	3,156
	43	4,120	3,965	3,654	4,081	4,509	3,278
	78	4,483	4,768	3,498	4,146	4,457	3,537
	100	5,934	5,986	4,768	5,390	4,638	3,965
	128	9,212	10,093	8,577	8,694	8,046	4,405
	169	5,727	6,556	4,677	5,183	5,856	5,766
Crop requirements	206	7,635	8,512	5,290	6,914	8,145	7,779
	231	9,638	8,708	9,533	10,319	10,817	8,525
	259	5,238	7,215	5,801	6,849	7,988	11,393
	289	4,832	5,670	5,487	4,727	5,160	6,849
	318	2,711	3,365	3,379	2,933	3,929	4,033
	352	2,056	2,907	2,161	2,043	1,977	3,365
	375	2,226	2,396	2,449	1,388	2,331	2,907

ตารางที่ 5 เส้นผ่านศูนย์กลางลำ ความสูงและจำนวนลำของอ้อยต่อ 1 พันธุ์ขนแแก่น 3 ที่มีการจัดการน้ำและปุ๋ยแตกต่างกัน

กรรมวิธี	เส้นผ่านศูนย์กลางลำ(มม.)			ความสูง(ซ.ม.)			จำนวนลำ		
	RF ^{1/}	IR ^{2/}	เฉลี่ย	RF	IR	เฉลี่ย	RF	IR	เฉลี่ย
0-0-0	30 ab	31 a	30	199	239	219	6	6	6
Filter cake	31 a	30 ab	30	215	238	227	7	6	6
18-3-12	29 b	31 a	30	167	285	226	6	7	6
18-3-18+Filter Cake	31 a	31 a	31	227	212	219	7	6	7
27-4.5-18+Filter Cake	30 ab	30 ab	30	199	259	229	7	6	6
เฉลี่ย	30	31		201	247		6	6	
F-Test	(a) = ns (b) = ns (a) x (b) = *			(a) = ns (b) = ns (a) x (b) = ns			(a) = ns (b) = ns (a) x (b) = ns		
CV (%)	(a)	2.02			33.58			10.92	
	(b)	3.59			9.73			18.34	

ตัวเลขที่อยู่ในช่วงสมมติเดียวกันที่มีอักษรเหมือนกัน ไม่แตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

^{1/}สภาพอาศัยน้ำฝน

^{2/}จัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย

ตารางที่ 6 ผลผลิตและค่า CCS ของอ้อยต่อ 1 พันธุ์ขนแแก่น 3 ที่มีการจัดการน้ำและปุ๋ยแตกต่างกัน

กรรมวิธี	ผลผลิต(ตันต่อไร่)			CCS		
	RF ^{1/}	IR ^{2/}	เฉลี่ย	RF	IR	เฉลี่ย
0-0-0	5.03	8.40	6.71 b	14.36	15.4	14.88 ab
Filter cake	7.75	12.24	10.00 a	12.90	15.4	14.15 ab
18-3-12	10.00	15.07	12.53 a	14.40	15.5	14.95 a
18-3-18 + Filter Cake	9.17	11.37	10.28 a	13.26	14.6	13.93 b
27-4.5-18+ Filter Cake	7.72	13.77	10.75 a	13.26	16.2	14.73 ab
เฉลี่ย	7.93	12.17		13.64	15.42	
F-Test	(a)=ns, (b)=* (a) x (b) = ns			(a)=ns, (b)=* (a) x (b) = ns		
CV (%)	(a)	50.20		(a)	14.19	
	(b)	24.28		(b)	5.54	

ตัวเลขที่อยู่ในช่วงสมมติเดียวกันที่มีอักษรเหมือนกัน ไม่แตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

^{1/}สภาพอาศัยน้ำฝน

^{2/}จัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย

ตารางที่ 7 แสดงการปลดปล่อย CO₂ จากพื้นดินในแปลงอ้อยพันธุ์ขอนแก่น 3 ที่มีการจัดการน้ำและปุ๋ยแตกต่างกัน (mg CO₂/m²/d) อ้อยต่อ 1

Water management	Age (DAP)	0-0-0	Filter cake	Treatment			Bare soil
				18-3-12	18-3-12 + Filter Cake	27-4.5-18 + Filter Cake	
Rainfed	36	2,776	3,248	2,855	3,496	3,287	3,038
	63	3,994	3,785	3,771	3,706	3,837	4,020
	93	5,002	3,745	3,274	3,771	3,195	3,575
	125	4,963	5,827	5,513	5,867	6,521	5,186
	155	3,156	3,693	3,667	4,636	3,365	3,418
	185	6,775	6,815	6,730	6,749	6,540	6,631
	245	10,395	9,937	9,793	8,863	9,714	9,845
	275	7,975	5,945	7,687	5,068	7,477	9,088
	304	7,360	5,133	5,710	4,060	6,325	5,382
	338	3,837	3,418	3,496	4,557	4,518	4,623
367	3,483	3,418	3,287	3,758	3,313	3,470	
Crop requirements	36	2,881	3,287	3,536	2,986	3,156	3,379
	63	3,745	4,164	4,086	3,235	3,850	3,562
	93	3,627	3,785	3,221	3,816	3,640	3,667
	125	5,958	6,600	5,736	5,592	6,954	5,683
	155	5,225	5,382	4,937	4,583	6,037	3,274
	185	6,507	6,573	5,636	6,350	7,070	5,407
	245	7,789	7,763	6,335	8,116	8,103	7,540
	275	7,111	5,081	4,007	3,832	6,037	5,500
	304	6,731	5,290	4,321	4,497	4,623	4,898
	338	4,335	3,470	3,339	4,138	4,060	4,243
367	3,313	3,365	2,658	3,614	4,046	4,544	

ตารางที่ 8 ปริมาณอินทรีย์คาร์บอน(ร้อยละ)ในลำต้น ของอ้อยปลูกและอ้อยต่อ 1 พันธุ์ขอนแก่น 3 ที่มีการจัดการน้ำและปุ๋ยแตกต่างกัน

กรรมวิธี	อ้อยปลูก			อ้อยต่อ 1		
	RF ^{1/}	IR ^{2/}	เฉลี่ย	RF	IR	เฉลี่ย
0-0-0	50.7	49.2	49.9	46.7 a-d	47.8 ab	47.2
Filter cake	49.4	47.5	48.5	46.1 a-d	44.4 cd	45.2
18-3-12	50.5	48.4	49.5	44.7 bcd	47.2 a-d	45.9
18-3-12 + Filter Cake	48.1	49.1	48.6	47.9 a	44.2 d	46.0
27-4.5-18+ Filter Cake	50.7	46.0	48.4	46.3 a-d	47.4 abc	46.8
เฉลี่ย	49.9	48.0		46.3	46.2	
F-Test	(a)= ns, (b)= ns (a) x (b) = ns			(a)= ns, (b)= ns (a) x (b) = *		
CV (%)	(a)	5.38		(a)	2.27	
	(b)	6.04		(b)	3.92	

ตัวเลขที่อยู่ในช่วงสมรภูมิเดียวกันที่มีอักษรเหมือนกัน ไม่แตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

^{1/}สภาพอาศัยน้ำฝน

^{2/}จัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย

ตารางที่ 9 ปริมาณอินทรีย์คาร์บอน(ร้อยละ)ใบสด ของอ้อยปลูกและอ้อยต่อ 1 พันธุ์ขอนแก่น 3 ที่มีการจัดการน้ำและปุ๋ยแตกต่างกัน

กรรมวิธี	อ้อยปลูก			อ้อยต่อ 1		
	RF ^{1/}	IR ^{2/}	เฉลี่ย	RF	IR	เฉลี่ย
0-0-0	49.1	51.1	50.1	36.8	36.9	36.8 ab
Filter cake	49.3	50.6	50.0	38.9	35.9	37.4 a
18-3-12	48.7	47.5	48.1	37.7	36.7	37.2 a
18-3-12 + Filter Cake	48.3	48.9	48.6	34.8	37.8	36.3 ab
27-4.5-18+ Filter Cake	50.2	47.2	48.7	33.6	35.1	34.3 b
เฉลี่ย	49.1	49.1		36.3	36.5	
	(a)= ns, (b)= ns (a) x (b) = ns			(a)= ns, (b)= * (a) x (b) = ns		
CV (%)	(a)	5.46		(a)	5.73	
	(b)	4.96		(b)	6.27	

ตัวเลขที่อยู่ในช่วงสมรภูมิเดียวกันที่มีอักษรเหมือนกัน ไม่แตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

^{1/}สภาพอาศัยน้ำฝน

^{2/}จัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย

ตารางที่ 10 ปริมาณอินทรีย์คาร์บอน(ร้อยละ)ใบแห้ง ของอ้อยปลูกและอ้อยต่อ 1 พันธุ์ขอนแก่น 3 ที่มีการจัดการน้ำและปุ๋ยแตกต่างกัน

กรรมวิธี	อ้อยปลูก			อ้อยต่อ 1		
	RF ^{1/}	IR ^{2/}	เฉลี่ย	RF	IR	เฉลี่ย
0-0-0	47.5 ab	46.0 ab	46.8	33.5	39.2	36.4
Filter cake	46.4 ab	45.4 b	45.9	39.5	38.8	39.1
18-3-12	49.6 ab	49.5 ab	49.6	40.4	37.1	38.7
18-3-12 + Filter Cake	49.7 ab	49.8 a	49.7	40.5	39.1	39.8
27-4.5-18+ Filter Cake	48.8 ab	47.7 ab	48.2	34.8	44.1	39.5
เฉลี่ย	48.4	47.7		37.7	39.7	
F-Test	(a)= ns, (b)= ns (a) x (b) = *			(a)= ns, (b)= ns (a) x (b) = ns		
CV (%)	(a)	7.66		(a)	13.48	
	(b)	5.19		(b)	15.37	

ตัวเลขที่อยู่ในช่วงสมมติเดียวกันที่มีอักษรเหมือนกัน ไม่แตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

^{1/}สภาพอาศัยน้ำฝน

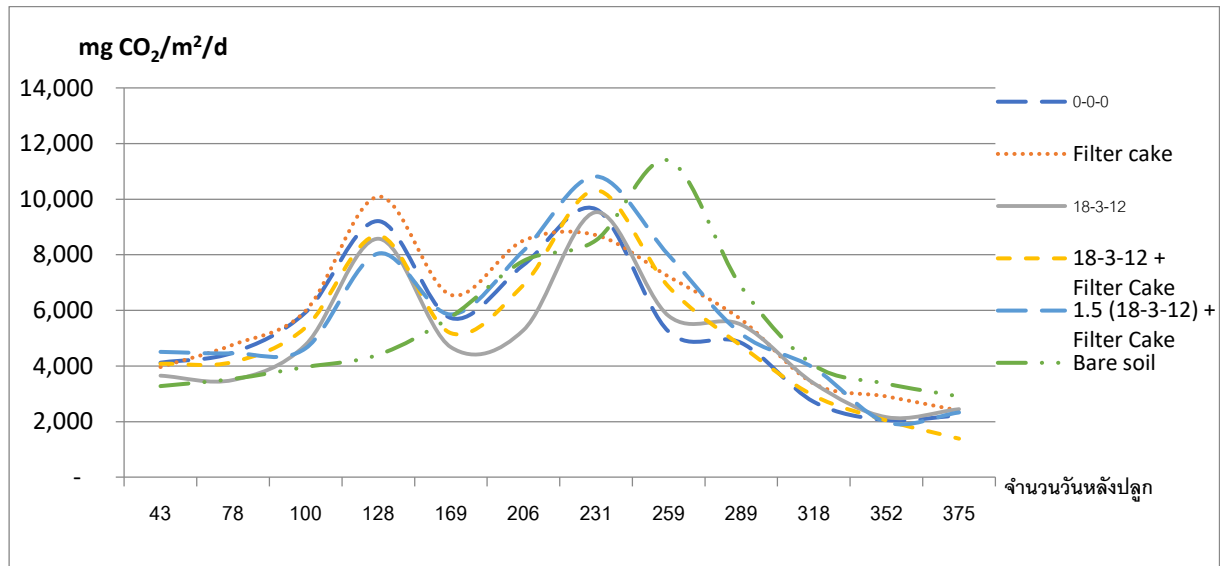
^{2/}จัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย

ตารางที่ 11 ปริมาณสมดุลคาร์บอนในพื้นที่ปลูกอ้อยในอ้อยปลูกพันธุ์ขอนแก่น 3 ที่มีการจัดการน้ำและปุ๋ยแตกต่างกัน

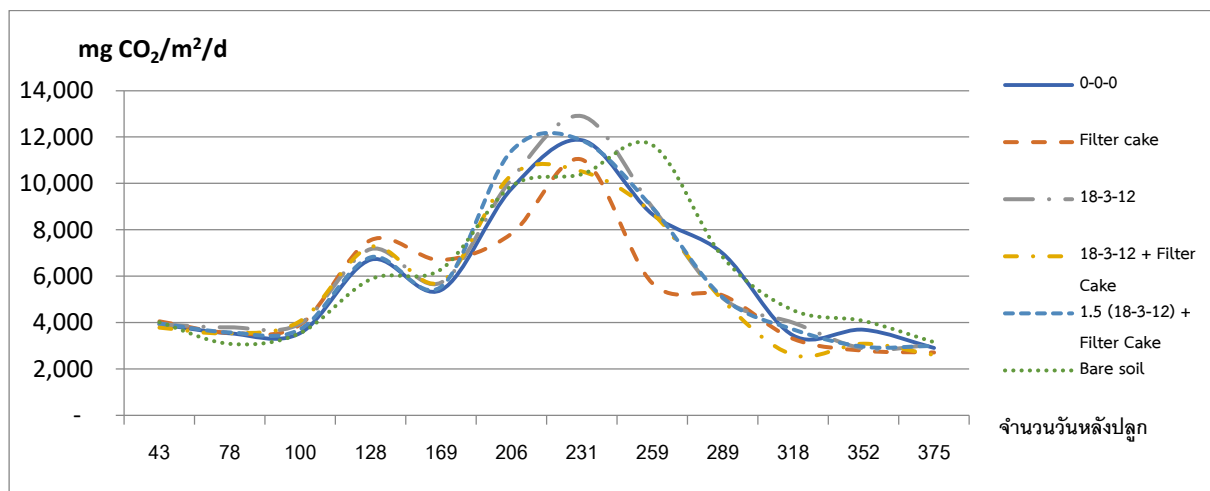
กรรมวิธี	ปริมาณ คาร์บอน (กก/ไร่)					
	ดิน	ใบสด	ใบแห้ง	ลำ	C Emission	สมดุล
สภาพอาศัยน้ำฝน						
0-0-0	4,212	241	204	4,364	914	-621
Filter cake	4,212	294	119	3,391	852	382
18-3-12	4,212	258	228	3,428	938	332
18-3-12 + Filter Cake	4,212	303	266	3,736	886	161
27-4.5-18+ Filter Cake	4,212	178	147	3,371	924	243
จัดการน้ำตามความต้องการของอ้อย						
0-0-0	4,212	484	264	5,442	861	-1343
Filter cake	4,212	570	209	4,762	950	-721

18-3-12	4,212	503	302	4,252	788	-23
18-3-12 + Filter Cake	4,212	391	159	5,731	842	-1811
27-4.5-18+ Filter Cake	4,212	377	248	4,076	918	-157

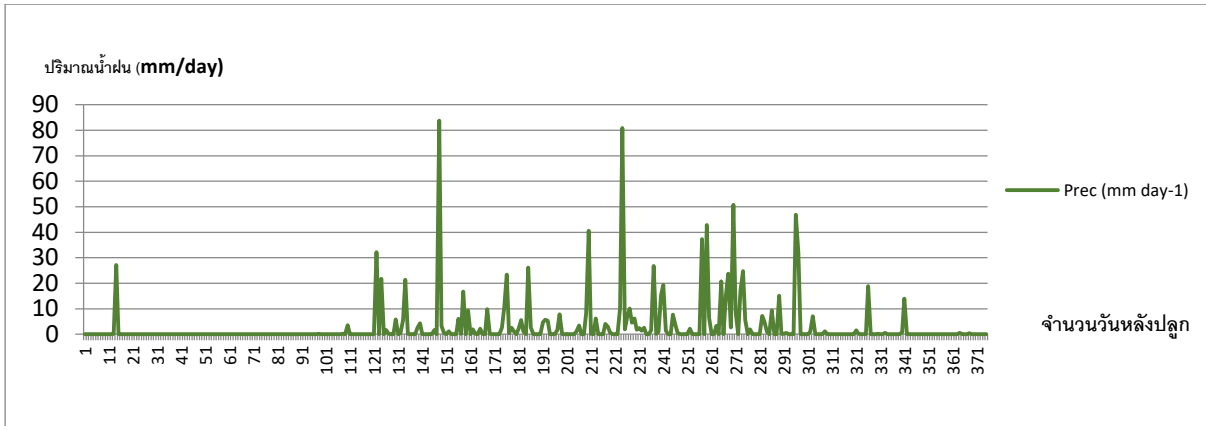
หมายเหตุ ไม่มีข้อมูลน้ำหนักราก

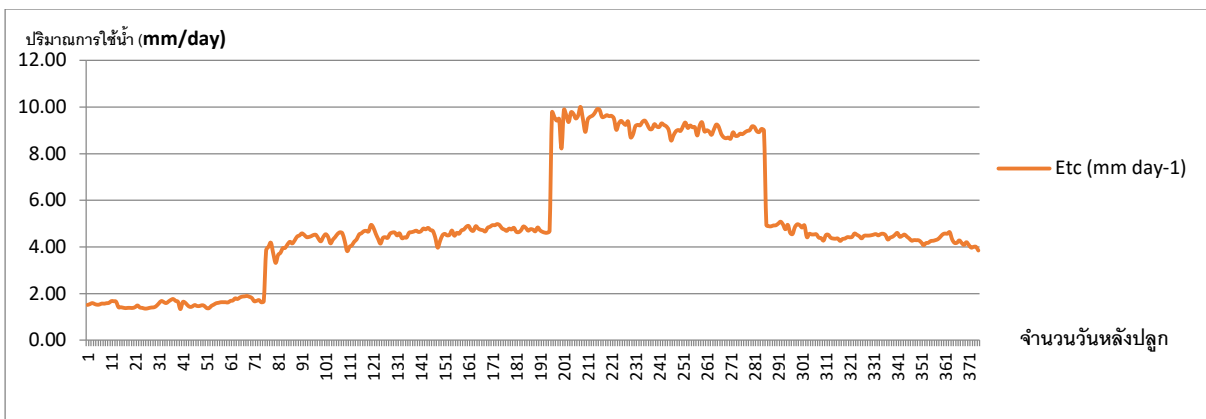
ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงปริมาณการปลดปล่อย CO₂ จากพื้นที่ปลูกอ้อยพันธุ์ขอนแก่น 3 โดยมีการจัดการน้ำ

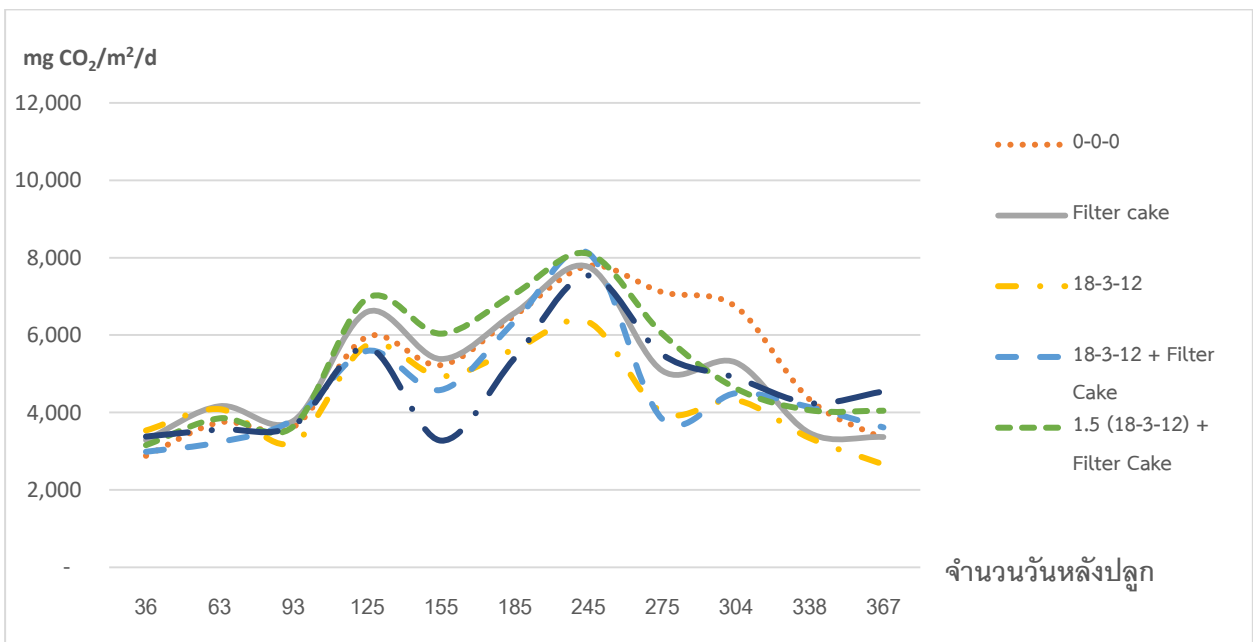
ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงปริมาณการปลดปล่อย CO₂ จากพื้นที่ปลูกอ้อยพันธุ์ขอนแก่น 3 โดยไม่มีการจัดการน้ำ

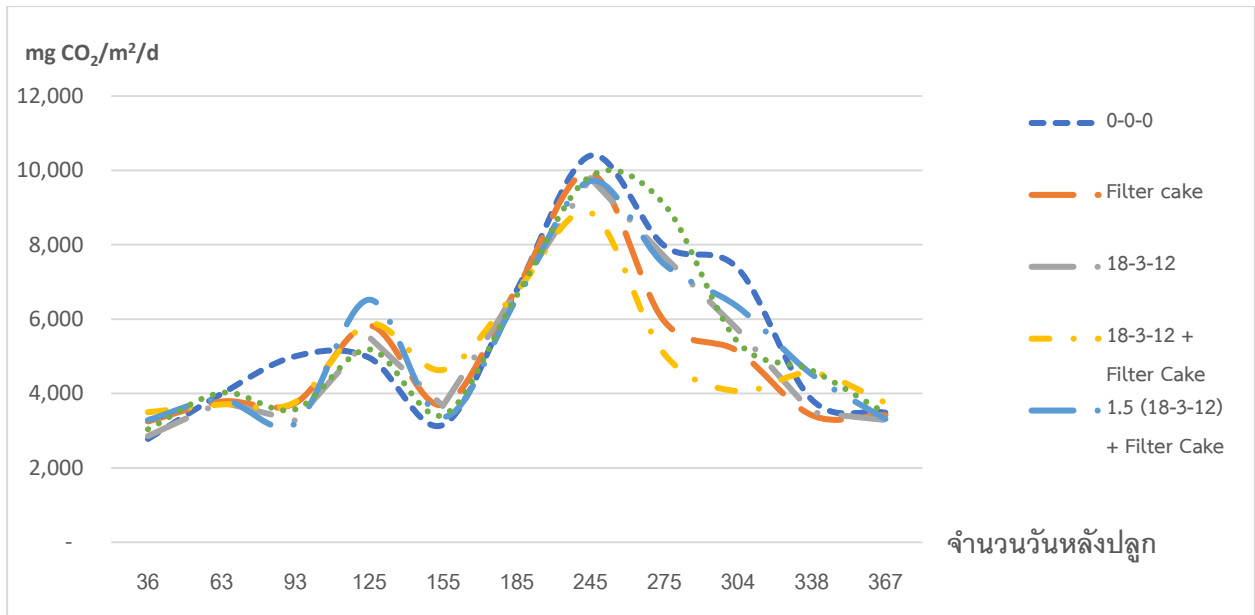
ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงปริมาณน้ำฝนในแปลงทดลองหลังการปลูกอ้อย

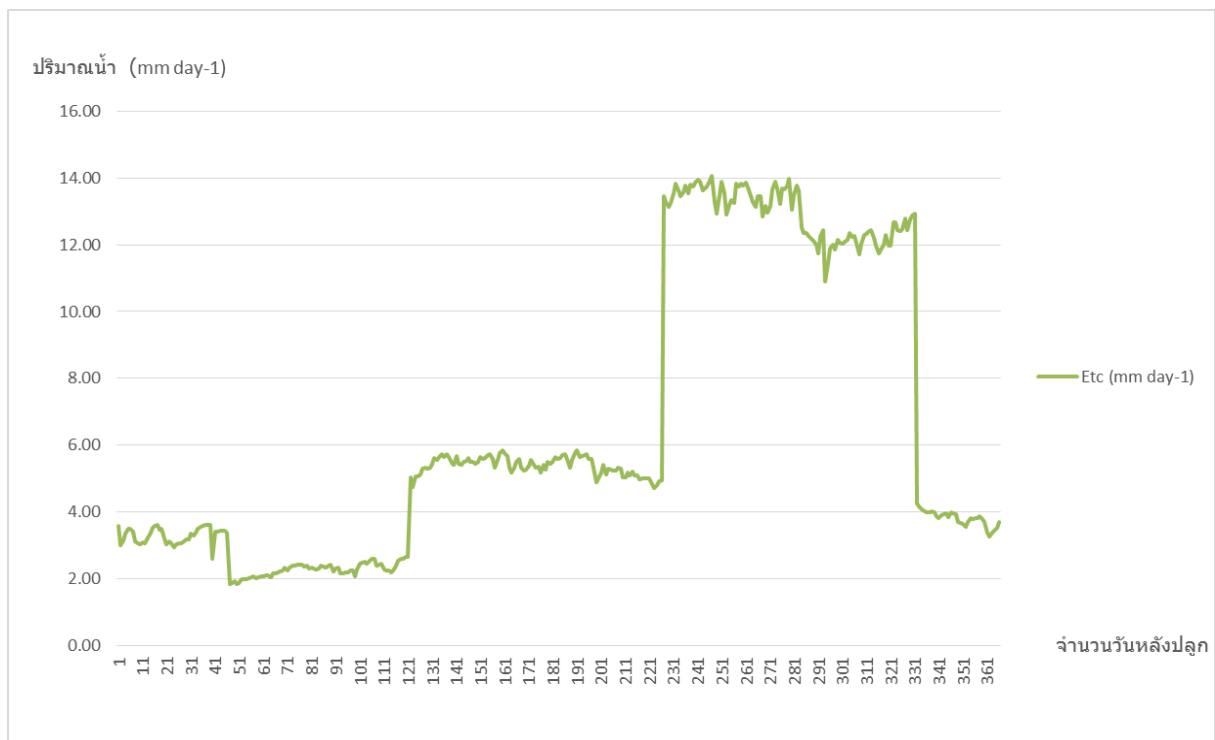
ภาพที่ 4 แผนภาพแสดงปริมาณการใช้น้ำของอ้อยปลูกพันธุ์ขอนแก่น 3

ภาพที่ 5 ปริมาณการปลดปล่อย CO₂ จากพื้นที่ปลูกอ้อยต่อ 1 พันธุ์ขอนแก่น 3 โดยมีการจัดการน้ำ

ภาพที่ 6 ปริมาณการปลดปล่อย CO₂ จากพื้นที่ปลูกอ้อยต่อ 1 พันธุ์ขอนแก่น 3 โดยไม่มีการจัดการน้ำ

ภาพที่ 7 ความต้องการน้ำของอ้อยต่อ 1 พันธุ์ขอนแก่น 3